Vzdelávacia oblasť:
Človek a spoločnosť
OBČIANSKA NÁUKA

1. Charakteristika predmetu

Predmet občianska náuka je koncipovaný tak, aby svojim obsahom pomáhal žiakom orientovať sa v sociálnej realite a ich začleňovaniu do rôznych spoločenských vzťahov a väzieb. Otvára cestu k realistickému sebapoznávaniu a poznávaniu osobnosti druhých ľudí a k pochopeniu vlastného konania i konania druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií. Oboznamuje žiakov so vzťahmi v rodine a v škole, činnosťou dôležitých politických inštitúcií a orgánov a s možnými spôsobmi zapojenia sa jednotlivcov do občianskeho života. Rozvíja občianske a právne vedomie žiakov, posilňuje zmysel jednotlivcov pre osobnú i občiansku zodpovednosť a motivuje žiakov k aktívnej účasti na živote demokratickej spoločnosti. Poskytuje základy ekonomickej gramotnosti, učí žiakov základnej orientácii a uplatneniu sa na pracovnom trhu aj medzinárodnom meradle, oboznamuje so základným kategoriálno-pojmovým aparátom filozofie, prezentuje filozofiu a jej dejiny ako určité laboratórium ľudského myslenia.

2. Ciele predmetu

Výchovno-vzdelávacie ciele a vzdelávacie stratégie:

Predmet sa cieľmi spolupodieľa na utváraní a rozvíjaní kľúčových kompetencií:

sociálnych a personálnych,

spoločenských a občianskych,

iniciatívnosť a podnikavosť,

schopnosť naučiť sa učiť.

Vedie žiaka k:

podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,

utváraniu vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,

realistickému sebapoznávaniu a sebahodnoteniu,

akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,

orientácii v politických, právnych a ekonomických faktoch tvoriacich rámec každodenného života,

aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,

vytváraniu pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,

rozpoznávaniu stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,

osvojovaniu si základov ekonomickej gramotnosti, dôležitej na orientáciu v zložitých podmienkach modernej trhovej ekonomiky a k orientovaniu a rozhodovaniu sa v rôznych situáciách na trhu,

získaniu základných vedomostí o formách a nástrojoch politiky zamestnanosti a trhu práce, ktoré mu umožnia základnú orientáciu o uplatnení sa na pracovnom trhu aj v medzinárodnom meradle,

zvládnutiu základného kategoriálno-pojmového aparátu filozofie,

prezentovaniu filozofie a jej dejín ako určité laboratórium ľudského myslenia a výkony jednotlivých filozofov ako inšpirujúcu ukážku toho, ako sa ľudské myslenie rodilo, v čase menilo a precizovalo v strete s inými myšlienkovými platformami,

uplatňovaniu vhodných komunikačných prostriedkov k vyjadrovaniu vlastných myšlienok, citov, názorov a postojov,

k obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv,

vytváraniu schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,

rešpektovaniu a uplatňovaniu mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratiu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.

Predmet má tiež za úlohu:

Prezentovať filozofiu a jej dejiny ako určité laboratórium ľudského myslenia a výkony jednotlivých filozofov ako inšpirujúcu ukážku toho, ako sa ľudské myslenie rodilo, v čase menilo a precizovalo v strete s inými myšlienkovými platformami. Exponovanie problematiky by malo byť volené tak, aby žiakov podnecovalo najmä k videniu súvislostí a k abstraktnému a kritickému mysleniu. Pod naposledy spomenutou vzdelávacou intenciou rozumieme najmä potrebu učiť žiakov k určitej opatrnosti a dôslednosti v myslení.

Sprístupniť základné pojmové a metodologické inštrumentárium filozofie.

Nemenej dôležitým očakávaným efektom výučby filozofie je pestovanie rešpektu k iným názorom a argumentačný spôsob vyrovnávania sa s tými z nich, ktoré odporujú ich vlastným presvedčeniam.

Tým, že žiakov naučíme chápať historické opodstatnenie jednotlivých filozofických smerov, prúdov, pozícií či myšlienok, porozumieť ich argumentačnej opore a hodnotovému pozadiu a oceniť príslušný intelektuálny výkon, i keď sa nezhoduje s nimi zastávaným stanoviskom, ich zároveň učíme tolerancii

Učebné zdroje:

D. Ďurajková: Občianska náuka pre 3. ročník gymnázia

L. Kiczko a kol.: Slovník spoločenských vied

L. Kiczko a kol.: Dejiny filozofie Filozofický

LYSÝ a kol., Štátny vzdelávací program, Občianska náuka, príloha ISCED 3A, Štátny pedagogický ústav, 2010, Bratislava

Autorský kolektív, Úspešná maturita, Taktik, 2022, Košice

Bocková a kol. : Náuka o spoločnosti, SPN, 2006,Bratislava

denná tlač, časopisy, www.zborovna.sk, Wikipedia.sk, Ústava SR, Dohovor o právach dieťaťa, Metodika vyučovania ľudských práv, Práva pre deti, Album ľudských práv Rady Európy, Zákon o rodine – Zákon č. 36/2005 Z.z., Trestný zákon – Zákon č. 300/2005 Z .z.

Hodnotenie a klasifikácia predmetu:

Hodnotiť a klasifikovať sa bude podľa Usmernenia MŠVVaM SR k súhrnnému hodnoteniu žiakov stredný škôl zo dňa 26. júla 2023.

3. Obsah vzdelávania

Predmet oboznamuje žiakov s vybranými poznatkami z oblasti psychológie, sociológie, politológie, práva, ekonómie, sveta práce a filozofie, ktoré ich vedú k poznávaniu seba a iných, k chápaniu personálnych, interpersonálnych, sociálnych a ekonomických vzťahov medzi jednotlivcov a spoločnosťou. Podieľa sa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov.

4. Rozdelenie obsahu do ročníkov

1. ročník
(1 hodina týždenne, spolu 33 hodín)

Človek ako jedinec 7 hodín

Človek a spoločnosť 6 hodín

Občan a štát 7 hodín

Základné ekonomické problémy a ich riešenie 11 hodín

Aktualizácia učiva 2 hodiny

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Človek ako osobnosť	

psychika psychické procesy osobnosť schopnosti motívy a postoje učenie zdravie a stres duševná hygiena a poradenstvo	*Žiak vie/dokáže:* 1. konkretizovať na príkladoch, ako sa psychické procesy prejavujú v prežívaní a správaní ľudí, 2. vysvetliť príčiny a prejavy typových odlišností medzi ľuďmi, 3. porovnať rôzne metódy učenia, 4. ovládať stratégie učenia sa daného predmetu, 5. identifikovať príznaky stresu, 6. poznať zásady duševnej hygieny, 7. aplikovať na príklade získané poznatky pri sebapoznávaní, poznávaní druhých ľudí a pri voľbe profesijnej orientácie, 8. prezentovať vhodné spôsoby vyrovnávania sa s náročnými životnými situáciami.
Človek a spoločnosť	
spoločnosť socializácia sociálne vzťahy sociálne skupiny sociálna rola sociálny status rodina typy rodinnej výchovy manželstvo školská samospráva dobročinnosť a dobrovoľníctvo deviácia sociálne-patologické javy v spoločnosti (šikanovanie, domáce násilie, látkové a nelátkové závislosti, extrémizmus...)	*Žiak vie/dokáže:* 1. zhodnotiť na základe štatistických údajov sociálne a kultúrne zmeny súčasného Slovenska a ich dôsledky pre sociálne skupiny i jednotlivca, 2. posúdiť charakter sociálnych vzťahov v sociálnych skupinách a medzi sociálnymi skupinami, 3. rozpoznať na príkladoch sociálnu rolu a sociálny status jednotlivcov v sociálnych skupinách, 4. uviesť dôsledky predsudkov a nerešpektovania kultúrnych odlišností príslušníkov rôznych sociálnych skupín, 5. rozlíšiť na príkladoch jednotlivé typy rodinnej výchovy, 6. analyzovať príčiny krízy manželstva a rodiny, 7. ilustrovať na príkladoch možnosti angažovania sa v školskom prostredí, 8. popísať možné dopady sociálno-

	patologického správania na jednotlivca a spoločnosť.
Občan a štát	
znaky štátu formy štátu právny štát ústava SR deľba štátnej moci princípy demokracie politický systém politické strany a ich ideová orientácia volebný systém voľby inštitúcie Európskej únie ľudské práva dokumenty o ľudských právach systém ochrany ľudských práv práva dieťaťa práva žien práva menšín	*Žiak vie/dokáže:* 1. zdôvodniť význam občianstva pre človeka (nadobudnutie, strata občianstva), 2. porovnať na konkrétnych príkladoch jednotlivé formy štátov, 3. prezentovať príklady porušovania princípov právneho štátu, 4. orientovať sa v Ústave SR, 5. porovnať právomoci orgánov štátnej moci a územnej a miestnej samosprávy v SR, 6. uviesť príklady občianskych iniciatív – ako môže občan ovplyvňovať spoločenské dianie v obci a v štáte, 7. identifikovať na vybraných príkladoch výhody a nevýhody priamej/nepriamej demokracie a volebných systémov, 8. objasniť podstatu a význam politického pluralizmu pre život v štáte, 9. zhodnotiť význam komunálnych, parlamentných, prezidentských volieb, volieb do vyšších územných celkov a do Európskeho parlamentu a ich dopad na každodenný život občana SR, 10. analyzovať ľudské práva a základné slobody v Ústave SR, 11. orientovať sa v organizáciách a dokumentoch, zabezpečujúcich práva detí, žien a menšín.
Občan a právo	
morálka právo právny systém	*Žiak vie/dokáže:* 1. vysvetliť rozdiel medzi morálnymi a právnymi normami, 2. usporiadať právne predpisy

odvetvia práva občianske právo (právna spôsobilosť, spôsobilosť na právne úkony, ochrana osobnosti, vlastníctvo a dedenie, práva spotrebiteľa) rodinné právo (podmienky uzavretia manželstva, práva a povinnosti rodičov) trestné právo (deliktuálna spôsobilosť), zneužívanie právomoci korupcia polícia prokuratúra advokácia notárstvo	podľa právnej sily, 3. uviesť, ktoré štátne orgány vydávajú právne predpisy a aké sú spôsoby ich zverejnenia, 4. vymedziť predmet trestného, občianskeho a rodinného práva, 5. rozlíšiť právnu spôsobilosť a spôsobilosť na právne úkony, priestupok a trestný čin, dedenie zo zákona a zo závetu, práva a povinnosti rodičov a práva a povinnosti detí, 6. prezentovať základné práva spotrebiteľa, 7. uviesť podmienky vzniku manželstva, 8. rozlíšiť na príkladoch korupčné konanie, 9. porovnať náplň činnosti orgánov ochrany práva 10. uviesť príklady právnych problémov, s ktorými sa môžu občania obrátiť na orgány ochrany práva.
Základné ekonomické problémy a ich riešenie	
problém vzácnosti základné ekonomické otázky typy ekonomík národné hospodárstvo trh, typy trhov trhový mechanizmus trhová konkurencia trh práce pracovný trh v SR a EÚ nezamestnanosť aktívna a pasívna politika zamestnanosti pracovný pomer – vznik, zmena a zánik pracovná zmluva – náležitosti pracovnej	*Žiak vie/dokáže:* 1. vysvetliť pojem vzácnosť, 2. porovnať rôzne typy ekonomík z hľadiska ich prístupu k riešeniu základných ekonomických otázok, 3. charakterizovať typológiu ekonomiky SR, 4. dokumentovať na rôznych príkladoch výhody a nevýhody typov ekonomík, 5. preukázať praktickú orientáciu v problematike fungovania trhového mechanizmu, 6. dokumentovať v rôznych situáciách na trhu správanie sa subjektov trhu a ich rozhodovanie, 7. objasniť špecifiká trhu práce, 8. preukázať praktickú orientáciu v profesijnom dopyte na slovenskom a európskom trhu práce,

zmluvy, skúšobná doba základné formy podnikania v SR makroekonomické ukazovatele	9. uviesť konkrétne príklady globalizácie pracovného trhu, 10. identifikovať príčiny nezamestnanosti a možnosti jej riešenie, 11. popísať na konkrétnych príkladoch, ako občanom pomáhajú úrady práce a personálne agentúry, 12. porovnať formy podnikania v SR, 13. uviesť, ako postupovať pri založení živnosti, 14. zaujať postoj k prehlbovaniu sociálnych rozdielov medzi bohatými a chudobnými, 15. dokumentovať dopady globálneho trhu na prírodu i na človeka.
Finančná gramotnosť	
funkcie a formy peňazí euro banky poisťovne produkty poisťovní dane daňové úrady daňové a odvodové povinnosti	*Žiak vie/dokáže:* 1. uviesť úlohu bánk a iných finančných inštitúcií ako finančných sprostredkovateľov, 2. porovnať základné bankové produkty – bankový účet, elektronické bankovníctvo, platobná karta, úver a produkty poisťovní, 3. vytvoriť prehľad základných typov daní, 4. opísať spôsob podávania daňového priznania z príjmov.

2. ročník
(1 hodina týždenne, spolu 33 hodín)

Občan a právo 8 hodín

Filozofia a jej atribúty 8 hodín

Dejinno-filozofický exkurz 9 hodín

Religionistika 6 hodín

Aktualizácia učiva 2 hodiny

Obsahový štandard	Výkonový štandard
Čo je filozofia a k čomu je dobrá	
Okolnosti vydeľovania filozofie z mýtického vedomia – vzťah mýtu a logu. Filozofické otázky a zdroje filozofických úvah (pochybnosť, údiv, životné otrasy, zážitky, precitnutie, krízy). Funkcie pripisované filozofii. Vzťah filozofie k iným spôsobom osvojovania si sveta (vede, náboženstvu, umeniu, ideológii). Filozofické disciplíny: - ontológia a problémové okruhy, ktorými sa zaoberá (pôvod a poriadok sveta, zmena a trvanie, náhoda a nevyhnutnosť, kritériá rozlišovania medzi pravým a nepravým bytím – skutočnosťou a zdaním, vzťah materiálneho a ideálneho – telesného a duševného/tela a mysle/jedno a mnohé. Kategórie: idealizmus, materializmus, monizmus, dualizmus, pluralizmus, determinizmus, indeterminizmus, - epistemológia a problémové okruhy, ktorými sa zaoberá (problém objektivity poznania, problematika hraníc poznania, problém počiatku poznania, vzájomný vzťah zmyslového a racionálneho, empirického a teoretického,	*Žiak vie/dokáže:* 1. identifikovať v texte znaky mytologického a filozofického uvažovania, 2. vysvetliť ich principiálnu odlišnosť, 3. odlíšiť na základe rozlišovacích znakov filozofické otázky od bežných otázok, 4. sformulovať (na príklade filozofického textu) otázku, ktorú tento text rieši, 5. zaradiť ju k filozofickej disciplíne, 6. zhodnotiť, ktoré z funkcií filozofie nadobúdajú v kontexte súčasnej spoločnosti najväčšiu váhu, 7. prezentovať príklady, ako filozofia stupuje do našej každodennosti a ovplyvňuje bežné ľudské životy, 8. vymedziť základné identifikačné znaky filozofie, vedy, náboženstva, umenia a ideológie a základné diferencie, ktoré odlišujú filozofiu od uvedených významových útvarov, 9. identifikovať prvky filozofickej reflexie, vedeckého vyjadrovania, náboženského presvedčenia, umeleckej tvorby a prípadných prvkov ideológie v textoch, ktoré obsahujú viacero týchto zložiek, 10. dokumentovať príklady plodnej spolupráce filozofie a špeciálnych vied, resp. filozofie a umenia, 11. určiť, ktoré etické a sociálne hodnoty hrajú kľúčovú rolu v relevantných etických a sociálno-politických doktrínach (eudaimonizmus, deontologizmus, liberalizmus, socializmus).

aposteriózne a apriórne poznanie, problém pravdy, jazykový a diskurzívny charakter poznania). Kategórie: racionalizmus, empirizmus, senzualizmus, apriórne, aposteriórne, agnosticizmus, - etika a problémové okruhy, ktorými sa zaoberá (problém zdôvodnenia pôvodu morálnych noriem a nároku na ich všeobecnú – intersubjektívnu – záväznosť, filozofické názory na vzájomný vzťah dobra a zla). Základné etické hodnoty: dobro, šťastie, povinnosť, spravodlivosť, - sociálna filozofia a problémové okruhy, ktorými sa zaoberá (rozdiel medzi prírodným a konvencionálnym poriadkom, jednotlivec a spoločnosť – individualizmus verzus holizmus, základné sociálne hodnoty – sloboda, sociálna rovnosť, sociálna spravodlivosť).	
Filozofický spôsob osvojovania si sveta	
Hľadanie miesta človeka v súradniciach sveta Človek a príroda – možné filozofické pozadie vyhrocovania vzájomných vzťahov človeka (spoločnosti) a prírody, ekologické problémy a zodpovednosť, dobrý život a životné prostredie, hľadanie alternatív k paradigme karteziánskeho dualizmu subjektu a objektu, filozofická kritika degradácie (filozofickej) múdrosti na (inštrumentálny) rozum. Človek a spoločnosť (najznámejšie sociálne utópie a filozoficky fundované projekty dobre usporiadanej a spravovanej	*Žiak vie/ovláda:* 1. zaujať stanovisko k námietkam nabádajúcim k opatrnosti voči sociálnym utópiám, najmä v prípade, ak ašpirujú na svoje uskutočnenie, 2. vysvetliť rozdiel medzi sociálnou utópiou a otvorenou spoločnosťou, 3. určiť podstatu zmluvných koncepcií vzniku spoločnosti (štátu,) 4. odhaliť možné súvislosti medzi karteziánskym dualizmom a vyhrocovaním vzťahov človeka a prírody v rámci euroatlantického civilizačného okruhu, 5. nájsť príklady kolíznych vzťahov medzi technologickým rozvojom a morálkou, 6. rozlíšiť pozitívny a negatívny vplyv médií na človeka (a spoločnosť), 7. porovnať na konkrétnych príkladoch textov z dejín filozofie odlišnosť

spoločnosti – Platón, T. More, Campanella, teoretici spoločenskej zmluvy, K. Marx a problém odcudzenia, K. Popper a jeho koncept otvorenej spoločnosti) Človek a transcendentno (boh) – vzťah viery a rozumu, problém nevysvetliteľného. Hľadanie miesta človeka v súradniciach sveta Cesty filozofie k dosiahnutiu nepochybného (apoditického) poznania a filozofické iniciatívy spochybňujúce uvedené úsilie: sokratovská irónia, filozofický dialóg, descartovská metodická skepsa Odstraňovanie prekážok na ceste k pravému poznaniu: - očisťovanie ľudského rozumu od idolov – F. Bacon - a zbavovanie človeka predsudkov (osvietenstvo), - hľadanie kritérií, umožňujúcich rozlíšiť vedecké od nevedeckého, reálne od zdanlivého vo filozofii pozitivizmu, - rehabilitácia predsudkov a mienok v hermeneutike, - čas a vývoj ako téma filozofických úvah a ako argument proti nárokom na nadčasový charakter ľudského poznania, - poznanie ako funkcia moci (M. Foucault).	prístupov v otázke vzťahu k bohu v teizme, deizme, 8. predstaviť základné stratégie filozofie navrhované k dosahovaniu pravdivého (nepochybného) poznania a konfrontovať ich s argumentačnou bázou filozofických prístupov, ktoré uvedený nárok spochybňujú, 9. uplatniť zásady vedenie filozofického dialógu v modelovom strete zástancov jedného i druhého názorového stanoviska, 10. ilustrovať (prostredníctvom filozofických textov) rôzne návody na dobre prežitý život, 11. rozlíšiť medzi legitímnym a nelegitímnym obmedzením ľudskej slobody, 12. uviesť na konkrétnom príklade rozdiel medzi pozitívnou a negatívnou slobodou, 13. vysvetliť príčiny relativizácie alebo naopak absolutizácie hodnôt v dejinách, 14. zaujať postoj k chápaniu ľudskej existencie vo filozofii existencializmu, 15. napísať jednoduchú filozofickú esej, s využitím znalostí z tematických celkov.

Hľadanie a zdôvodňovanie hodnoty a zmyslu ľudského života tvárou v tvár konečnosti ľudskej existencie a hodnotovo rozdelenému svetu Axiologický rozmer filozofického osvojovania sveta – hodnotové koreláty orientácie človeka vo svete a v živote. Filozofia ako návod na dobre (šťastne, dôstojne, zmysluplne) prežitý život. Sloboda ako kľúčová hodnota filozofických úvah. Vnútorné a vonkajšie limity ľudskej slobody, pozitívna a negatívna sloboda. Dobrovoľné obmedzenie našej slobody – mravnosť a mravné konanie. Nihilizmus a jeho možné dôsledky. Pokus ukotviť ľudskú existenciu v svete otraseného zmyslu (existencializmus). Človek ako bytosť, ktorá je kompetentná dať sama svojmu životu zmysle a význam (marxizmus, pragmatizmus).	

Hodnotenie predmetu občianska náuka

Hodnotenie predmetu je v súlade s Usmernením MŠVVaM SR k súhrnnému hodnoteniu žiakov stredných škôl zo dňa 26. júla 2023 a zahŕňa:

- schopnosť porozumieť tematickým celkom a ich súvislostiam,
- trvácnosť poznatkov, pojmov, faktov a vzájomných vzťahov,
- logickú štruktúru a rozvíjanie postojov, názorov a úvah,
- vlastné kritické spoločenské vedomie, formovanie nových stanovísk na základe získaných poznatkov
- aktívny prístup k predmetovým činnostiam, samostatnosť, tvorivosť, správny jazykový a písomný prejav.
-

Podklady na hodnotenie:

1. Písomná odpoveď:
- čiastkové písomné testy z jednotlivých tém alebo ovládania základných pojmov z preberaného tematického celku (napr. 5 – 10 pojmov) v časovom trvaní do 15 minút s cieľom zistiť úroveň priebežného štúdia,
- z tematického celku - 10 – 30 minút; počet testov za klasifikačné obdobie je závislý od počtu tematických celkov (testy môžu obsahovať úlohy s voľbou odpovede, s krátkou odpoveďou, uzavreté a otvorené otázky).

2. Ústna odpoveď:
V ústnych odpovediach sa sleduje: samostatnosť, logickosť a pohotovosť v myslení, celistvosť, presnosť a trvácnosť osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, definícií, zákonitostí a vzťahov a schopnosť vyjadriť ich, schopnosť zovšeobecnenia, uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení spoločenských javov a zákonitostí, samostatnosť a tvorivosť, presnosť, plynulosť a istota vo vyjadrovaní.

3. Aktivita:
- aktivita na hodine, vedomosti nad rámec preberaného učiva, účasť na súťažiach z vyučovacieho predmetu,
- ppt prezentácia, projekt, referát, učebná pomôcka a iné.

Známka 1 – výborný sa žiak klasifikuje, ak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú výkonové štandardy, obsahové štandardy, učebné osnovy pre teoretické vzdelávanie, celistvo, presne a úplne a chápe vzťahy medzi nimi. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne i praktické činnosti. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Myslí logicky správne, zreteľne sa u neho prejavuje samostatnosť a tvorivosť. Jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, iba s menšími nedostatkami. Je schopný samostatne študovať vhodné texty.

Známka 2 – chválitebný sa žiak klasifikuje, ak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú výkonové štandardy, obsahové štandardy, učebné osnovy pre teoretické vzdelávanie, v podstate celistvo, presne a úplne. Pohotovo vykonáva požadované

intelektuálne i praktické činnosti. Samostatne a produktívne alebo s menšími podnetmi učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Myslí správne, v jeho myslení sa prejavuje logika a tvorivosť. Ústny a písomný prejav máva menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Kvalita výsledkov činnosti je spravidla bez podstatných nedostatkov. Žiak je schopný samostatne alebo s menšou pomocou študovať vhodné texty.

Známka 3 – dobrý sa žiak klasifikuje, ak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných poznatkov, faktov, pojmov, definícií a zákonitostí nepodstatné medzery. Požadované intelektuálne a praktické činnosti nevykonáva vždy presne. Podstatnejšie nepresnosti a chyby vie za pomoci učiteľa korigovať. Osvojené vedomosti a zručnosti aplikuje pri riešení teoretických a praktických úloh s chybami. Uplatňuje poznatky a hodnotí javy a zákonitosti podľa podnetov učiteľa. Jeho myslenie je vcelku správne, nie je vždy tvorivé. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V kvalite výsledkov jeho činnosti sú častejšie nedostatky. Je schopný samostatne študovať podľa návodu učiteľa.

Známka 4 – dostatočný sa žiak klasifikuje, ak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných vedomostí závažné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a praktických činností je málo pohotový a má väčšie nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických úloh sa vyskytujú závažné chyby. Pri využívaní vedomostí pri výklade a hodnotení javov je nesamostatný. V logickosti myslenia sa vyskytujú závažné chyby a myslenie je spravidla málo tvorivé. Jeho ústny a písomný prejav má spravidla závažné nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Závažné nedostatky a chyby vie žiak za pomoci učiteľa opraviť. Pri samostatnom štúdiu má veľké nedostatky.

Známka 5 – nedostatočný sa žiak klasifikuje, ak si neosvojil vedomosti požadované učebnými osnovami celistvo, presne a úplne, má v nich závažné a značné nedostatky. Jeho schopnosť vykonávať požadované intelektuálne a praktické činnosti má veľmi podstatné nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú veľmi závažné chyby. Pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí nevie svoje vedomosti uplatniť, a to ani na podnet učiteľa. Neprejavuje samostatnosť v myslení, vyskytujú sa u neho časté logické nedostatky. V ústnom a písomnom prejave má závažné nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Závažné nedostatky a chyby nevie opraviť ani s pomocou učiteľa. Nevie samostatne študovať.